

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 30. marts 2022
Kontor: Proces- og Insolvensrets-
kontoret
Sagsbeh: Anders Svane Restorff
Caspersen
Sagsnr.: 2021-410-0043
Dok.: 2316745

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om Domstolsstyrelsen og lov om skifte af dødsboer (Antallet af højesteretsdommere, sammensætningen af Domstolsstyrelsens bestyrelse og digital anmeldelse til skifteretten af krav og tilgodehavender m.v. i sager om skifte af dødsbo)

I. Høringen

Udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om Domstolsstyrelsen og lov om skifte af dødsboer (Antallet af højesteretsdommere, sammensætningen af Domstolsstyrelsens bestyrelse og digital anmeldelse til skifteretten af krav og tilgodehavender m.v. i sager om skifte af dødsbo) har i perioden fra den 13. januar til den 24. februar 2022 og for enkelte yderligere høringssvar i perioden fra den 10. til den 24. februar 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Højesteret, Østre og Vestre Landsret, Grønlands Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Retten i Grønland, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Politimesteren i Grønland, Advokatrådet, Akademikerne, Amnesty International, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Association of Danish Intellectual Property Attorneys, ATP, Autobranchen Danmark, BL – Danmarks Almene Boliger, Business Danmark, Bygherreforeningen, Centralorganisationernes Fællesudvalg, DA, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Automobilforhandler Forening, Danmarks Fiskeri-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

forening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomskredit, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Energi, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Inkassobranche­forening, Dansk Kredit Råd, Dansk Sundhed og Velfærd, Dansk Told og Skatteforbund, Danske Advokater, Danske Bedemænd, Danske Dødsboadvokater, Danske FAMILIEadvokater, Danske Inkassoadvokater, Danske Insolvensadvokater, Danske Rederier, Danske Regioner, Danske Speditører, Den Danske Akkrediteringsfond, Den Danske Aktuarforening, Den Danske Dommerforening, Det Faglige Hus, Det Kriminalpræventive Råd, Djøf, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemand­forening, EjendomDanmark, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Finans Danmark, Finans og Leasing, Finansforbundet, Finansforeningen/CFA Society Denmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske Motorejere, Foreningen af Familieretsadvokater, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Forsikring & Pension, Forsvarerforeningen i Grønland, RIE, FSR – danske revisorer, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Garantifonden for indskydere og investorer, Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere, Grundejernes Landsorganisation, Grønlands Politiforening, Grønlandske Advokater, HK Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark, Investeringsforeningsrådet, ISOBRO, IT-Branchen, IT-Politisk Forening, Justitia, KL, Kommunale tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kooperationen – Den Kooperative Arbejdsgiver- og Interesseorganisation i Danmark, Kredsdommerforeningen, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Kuratorforeningen, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet (Juridisk Fakultet), Landbrug og Fødevarer, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsforsvareren for Grønland, Lederne, Lejernes Landsorganisation, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagernes Garantifond, Mødrehjælpen, Naalakkersuisut, Politiforbundet i Danmark, PROSA, Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rådet for Digital Sikkerhed, SMVdanmark, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Ældre Sagen, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Retshjælp, Aarhus Universitet (Juridisk Institut), 3F Fagligt Fælles Forbund.

Justitsministeriet har modtaget hørings­sva­r fra følgende høringsparter:

Højesteret, Vestre Landsret, Østre Landsret, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Færøernes Landsstyre, ATP, CFU - Centralorganisationernes Fællesudvalg, DA, Dansk Erhverv, Danske Advokater, Den Danske Aktuarforening, Dansk Industri, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, FDM, Finans Danmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening,

Forbrugerrådet Tænk, Forhandlingsfællesskabet, F&P, Grønlands Landsret, HK Landsklubben Danmarks Domstole og KH Stat, KL, Københavns Rets-
hjælp, Naalakkersuisut, Regionerne og Danske Regioner, Ældre Sagen.

Justitsministeriet har endvidere modtaget høringsvar fra følgende:

CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg, Dommerforeningen og For-
handlingsfællesskabet.

Justitsministeriets bemærkninger til høringsvarene er angivet i kursiv.

II. Høringssvarene

1. Generelt

Vestre Landsret og **Østre Landsret** ønsker ikke at udtale sig om lovudka-
stet.

**Rigsadvokaten, Rigspolitiet, CFU – Centralorganisationernes Fælles-
udvalg, DA, Den Danske Aktuarforening, Dansk Industri, Dommer-
fuldmægtigforeningen, FDM, Finanssektorens Arbejdsgiverforening,
Forbrugerrådet Tænk, Forhandlingsfællesskabet, Grønlands Lands-
ret, HK Landsklubben Danmarks Domstole og KH Stat, KL, Køben-
havns Retshjælp, Naalakkersuisut, Regionerne og Danske Regioner** har
tilkendegivet ikke at have bemærkninger til lovudkastet.

2. Antallet af højesteretsdommere

Der er ikke indkommet bemærkninger til lovudkastets § 1 om antallet af
højesteretsdommere, bortset fra, at **Højesteret** har tilkendegivet, at man til-
slutter sig forslaget, og at **Dommerforeningen** mere generelt opfordrer til,
at også stillinger som såkaldte ”bunkebekæmpelsesdommere” ved hen-
holdsvis byretten og landsretten gøres permanente.

3. Sammensætningen af Domstolsstyrelsens bestyrelse

Færøernes Landsstyre tager til efterretning, at lovforslagets § 2 om sam-
mensætningen af Domstolsstyrelsens bestyrelse ved kongelig anordning kan
sættes i kraft for Færøerne, såfremt de færøske myndigheder anmoder
herom.

Dommerforeningen finder det i alle henseender hensigtsmæssigt, at Domstolsstyrelsens bestyrelse foreslås udvidet med en byretspræsident henset til bestyrelsens opgaver. Med forslaget opnår man ifølge Dommerforeningen, at bestyrelsen lever op til kravene i Guide to the European Network of Council for the Judiciary, hvorefter en sådan bestyrelse bør have dommerflertal.

4. Digital anmeldelse til skifteretten af krav og tilgodehavender m.v. i sager om skifte af dødsbo

ATP er meget positiv over for en modernisering og ikke mindst centralisering af den måde, hvorpå anmeldelser skal ske til et dødsbo. ATP-Koncernen håber således på at opnå en mere effektiv og digital proces for anmeldelse i dødsbosager i forbindelse med oprettelsen af skifteportalen.

Dansk Erhverv mener, at det er yderst positivt, at der arbejdes på et bedre og mere tidssvarende system end det nuværende. Dansk Erhverv kan derfor støtte op om Danmarks Domstoles overordnede strategi, der skal sikre en stabil og fremtidssikret it-systemunderstøttelse. Det er afgørende for, at domstolene kan møde brugerne professionelt og tidssvarende, have korte sagsbehandlingstider, skabe mere ensartethed og sikre kvalitet og effektivitet.

Dansk Erhverv kan støtte op om at sikre klare regler i forbindelse med til hvem og i hvilken form, en henvendelse skal ske, hvis man ønsker at anmelde en fordring eller et andet krav mod et dødsbo eller har brug for at oplyse om et tilgodehavende, som tilfalder boet. Det er positivt, at digitaliseringen også er kommet hertil, og Dansk Erhverv er overbevist om, at det vil sikre en hurtigere og mere transparent sagsbehandling.

Danske Advokater ser positivt på indførelsen af en skifteportal, og er bekendte med, at muligheden for at anmelde et krav og oplyse om henstående beløb og effekter tilhørende dødsboerne er første led i digitaliseringen af skifteområdet. Danske Advokater ser frem til de yderligere tiltag, der forventes at komme.

Finans Danmark støtter digitaliseringen af behandlingen af sager om dødsboskifte ved skifteretterne, men havde gerne set, at man fra starten havde tænkt ind i projektet, hvordan man kan forbedre den samlede bobehandling ved etablering af en digital platform, der giver transparens og overblik over det konkrete bobehandlingsforløb for de involverede parter.

F&P er enig i vigtigheden af at understøtte stabile og fremtidssikrede it-løsninger. En samling af alle krav, tilgodehavender og øvrige relevante oplysninger kan gøre sagsbehandlingen mere effektiv og tidssvarende.

Ældre Sagen anerkender og glædes ved digitaliseringen, der åbner for nye muligheder, og som kan bidrage til at gøre hverdagen lettere både for unge og for mange ældre. Ældre sagen finder det samtidig afgørende, at man opretholder og værner om de ikke-digitale løsninger, så alle borgere uanset livssituation har mulighed for at varetage egne interesser.

4.1 Ikrafttrædelsestidspunkt og igangsættelse af pilotfase

Finans Danmark er bekymret for, om alle involverede parter kan nå at være på plads inden den 1. april, fordi overgangen til skifteportalen vil kræve udviklingsressourcer hos blandt andet kreditinstitutterne. Det skal ses i sammenhæng med, at der på nuværende tidspunkt ifølge Finans Danmark ikke er klarhed over, hvordan den nye løsning vil blive udformet. Finans Danmark opfordrer derfor til, at man genovervejer ikrafttrædelsestidspunktet, og at man som minimum giver blandt andet kreditinstitutterne mulighed for at se, hvordan de tekniske løsninger er opbygget, inden at det bliver obligatorisk at anvende skifteportalen.

ATP gør opmærksom på, at det umiddelbart først vil være muligt at kunne nå at udvikle en ny system-til-system-løsning ultimo 2022. ATP henviser til, at Domstolsstyrelsen har oplyst, at de ikke på nuværende tidspunkt har mulighed for at sende detaljerede/tekniske oplysninger om den nye løsning, herunder hverken snitfladebeskrivelse eller tilkoblingsvejledning, som er en forudsætning for, at Udbetaling Danmark kan påbegynde analyse og udvikling af opgaven i samarbejde med Udbetaling Danmarks eksterne leverandør. Der er ifølge ATP heller ikke klarhed over, hvordan og hvornår det vil være muligt at teste den nye system-til-system-løsning op mod skifteportalen. Derudover finder ATP, at en trinvis udrulning af skifteportalen er uhenigtsmæssig for Udbetaling Danmark, da det vil besværliggøre tilkoblingen og udviklingen af systemløsningen. Det skyldes, at der ifølge ATP skal køres parallelt med to løsninger, hvilket vil være fordyrende. ATP vil derfor foretrække, at Udbetaling Danmark og ATP Livslang Pensions tilkobling til skifteportalen først sker, når alle retskredse er tilkoblede.

I lyset af de indkomne hørings svar har Justitsministeriet valgt at ændre ikrafttrædelsen af lovforslagets § 3 om skifteportalen. Det fremgår således

nu af lovforslagets § 4, stk. 2, at justitsministeren vil fastsætte tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 3, hvilket i lyset af de indkomne høringssvar (tidligst) forventes at ske den 1. september 2022.

Den praktiske udrulning af skifteportalen vil ske i etaper, således at der i en pilotperiode, som, alene vil blive stillet krav om anvendelse af skifteportalen i dødsboskiftesager ved udvalgte byretter, jf. herved lovforslagets § 4, stk. 3, og bemærkningerne hertil. Domstolsstyrelsen oplyser, at pilotfasen forventes at ville omfatte følgende retskredse: Retten på Bornholm, Retten i Roskilde, Retten i Holstebro, Retten i Odense og Retten i Hjørring. Det er på nuværende tidspunkt forventningen, at udrulning af skifteportalen til de øvrige retskredse vil ske fra den 15. november 2022.

Justitsministeriet bemærker, at pilotforløbet sikrer, at skifteportalen afprøves med rigtige data, inden funktionaliteten udrulles til hele landet. Der er på den baggrund ikke fundet anledning til at justere lovforslagets § 4, stk. 3, om den geografiske udrulning af portalen.

4.2 Mulighed for at uploade dokumenter til portalen

ATP opfordrer til, at det bliver muligt at vedhæfte en fil til anmeldelsen, så der kan gives de samme oplysninger til boets kontaktperson, som der gives i dag. Det vil forøge sagsbehandlingstiden og udløse merarbejde, hvis ikke portalen giver mulighed for at vedlægge dokumentationen, når et krav anmeldes i portalen. Muligheden for at vedhæfte filer i portalen vil desuden gøre det muligt at meddele afgørelser til dødsboet, eksempelvis om for meget udbetalt af en social ydelse.

Danske Advokater mener, at de indledende tiltag ikke tilgodeser bobehandlende advokater, idet det er oplyst, at dokumentation for kravene foreløbig ikke vil kunne uploades i portalen.

I lyset af de indkomne høringssvar har Domstolsstyrelsen besluttet at udskyde pilotperiodens forventede begyndelse fra den 30. maj til den 1. september 2022, så Domstolsstyrelsen kan nå at udvikle den efterspurgte funktionalitet om upload af dokumenter inden pilotperiodens forventede begyndelse den 1. september 2022. Der henvises vedr. modellen for ikrafttrædelse af lovforslagets § 3 til pkt. 2.1 ovenfor.

4.3 Vejledning og information

Dansk Erhverv opfordrer til, at der i forbindelse med implementeringen af skifteportalen aktivt informeres om mulige opkvalificeringstilbud og puljer, samt at der udarbejdes letforståeligt informationsmateriale om, hvordan den nye digitale indberetning skal finde sted.

Danske Advokater forventer, at overgangen og indledende fejlregistreringer vil medføre et øget behov for vejledning af kreditorerne om, hvordan krav anmeldes korrekt i portalen. Danske Advokater opfordrer til, at der på Domsstolsstyrelsens hjemmeside stilles en udførlig vejledning til rådighed om, hvordan krav korrekt anmeldes i portalen. Danske Advokater angiver, at det på sigt ville være værdsat, hvis det blev muligt at kommunikere med kreditor via portalen.

Finans Danmark mener, der er behov for at få afklaret, hvordan kreditorerne oplyses om de tilfælde, hvor der ikke kan ske anmeldelse til skifteportalen i en given sag, herunder om det vil fremgå af Statstidende. Finans Danmark fremhæver, at det er vigtigt for kreditorerne, at de ikke tror, at de har anmeldt krav inden for proklamafristen for så efterfølgende at opdage, at dette i den specifikke sag skulle have været sket til kontaktpersonen – og ikke skifteportalen.

Der vil i overgangsperioden til anvendelsen af skifteportalen være behov for, at byretterne og skifteretterne informerer om, hvordan krav og tilgodehavender m.v. skal anmeldes. Domstolsstyrelsen har over for Justitsministeriet tilkendegivet, at man deler synspunktet om vigtigheden af relevant vejledning. Domstolsstyrelsen vil udstede en bekendtgørelse med hjemmel i loven og udarbejde vejledninger om anvendelse af skifteportalen. Domstolsstyrelsen har desuden noteret Danske Advokaters ønske om at kunne kommunikere med kreditor via portalen.

4.4 Den foreslåede ordning om fritagelse fra anvendelse af skifteportalen

Ældre Sagen bemærker, at foreningen ikke ud fra høringens indhold kan udlede, hvilken fremgangsmåde der skal benyttes, hvis kontaktpersonen ikke er digital og ikke kan benytte skifteportalen. Det er Ældre Sagens opfattelse, at man ikke skal være forhindret i at skifte et dødsbo privat, fordi man ikke er digital.

Justitsministeriet bemærker, at det følger af den foreslåede ordning, at hvis en kreditor, kontaktperson eller anden person, der i forbindelse med dødsboskiftet skal anvende skifteportalen, ikke ved skifterettens hjælp og vejledning kan bringes i stand til at anvende skifteportalen, vil den pågældende kunne fritages fra pligten til at anvende portalen. Skifteretten vil i sådanne tilfælde vurdere, om den pågældende vil være i stand til at anvende skifteportalen. Denne vurdering vil som regel skulle ske ud fra den pågældendes egen beskrivelse af sit funktionsniveau.

Muligheden for at blive fritaget fra at anvende skifteportalen skal imødekomme borgere med særlige behov. Fritagelse fra at anvende skifteportalen skal ske, hvis en kreditor, kontaktperson m.v. ikke kan forventes at være i stand til at anmelde sit krav eller tilgodehavende m.v. på skifteportalen. Der kan for eksempel være tale om borgere med særlige handicap, herunder såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse eller demens. Særlige behov kan også foreligge hos borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprogvanskeligheder m.v.

Domstolsstyrelsen har over for Justitsministeriet oplyst, at såfremt en kontaktperson er fritaget fra at anvende skifteportalen, vil skifteretten efter anmodning fra kontaktpersonen sende en oversigt over anmeldelserne modtaget på skifteportalen til kontaktpersonen.

Ældre Sagen finder det uklart, hvad der i de specielle bemærkninger til den foreslåede § 10 a, stk. 4, menes med, at det ikke er tilstrækkeligt for at blive fritaget fra at anvende skifteportalen, at vedkommende ikke har adgang til en computer på sin bopæl eller internetadgang. I sådanne tilfælde vil den pågældende normalt kunne få adgang til en computer i retten. Det er Ældre Sagens opfattelse, at personen skal have en fritagelse og dermed ikke være henvist til f.eks. et offentligt bibliotek.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til den foreslåede § 10 a, stk. 4, at særlige forhold kan foreligge, hvor den pågældende er afskåret fra adgang til en computer, eksempelvis på grund af fængsling eller institutionsanbringelse. Det vil derimod ikke være tilstrækkeligt, at vedkommende ikke har adgang til en computer på sin bopæl eller internetadgang. I sådanne tilfælde vil den pågældende normalt kunne få adgang til en computer i retten.

Domstolsstyrelsen har over for Justitsministeriet tilkendegivet, at alle byretter stiller publikums-computere til rådighed til f.eks. at kunne anvende skifteportalen. En borger kan derfor ikke blive fritaget fra at bruge skifteportalen, alene fordi vedkommende ikke har en computer i sit hjem.

Det er Ældre Sagens opfattelse, at skifteretten ved vurderingen af, om en borger, der er undtaget digital post, skal fritages fra at anvende skifteportalen, bør skønne til fordel for borgeren, idet det må betragtes som overvejende sandsynligt, at en person, som er undtaget fra digital post, heller ikke vil være i stand til at anvende skifteportalen i relevant omfang.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til den foreslåede § 10 a, stk. 4, at hvis en borger i forvejen er undtaget fra kravet om digital post fra det offentlige, vil dette være en omstændighed, som kan være med til at sandsynliggøre, at borgeren ikke kan anvende skifteportalen. Det vil imidlertid fortsat være en konkret vurdering, om borgeren kan anmelde krav m.v. på skifteportalen, og betingelserne for fritagelse fra digital post er ikke sammenfaldende med vurderingen af, om borgeren kan anmelde sit krav m.v. digitalt.

4.5 Øvrigt

ATP bemærker, at det ikke fremgår af lovforslaget, hvordan dødsfald i udlandet skal anmeldes.

Der lægges med lovforslaget op til at foretage en række ændringer af lov om dødsboskifte, som er nødvendige for udrulningen af domstolenes digitale skifteportal for så vidt angår sager om dødsboskifte. De foreslåede ændringer indebærer, at anmeldelse til skifteretten af krav og tilgodehavender i sådanne sager fremover vil skulle ske digitalt, uanset hvilken skifteret boet henhører under. Der lægges op til, at det samme vil gælde i forhold til indgivelse af oplysning om, at man er i besiddelse af afdødes aktiver. Skifteportalen vil således med de foreslåede ændringer blive en samlet indgang til alle skifteretter i forbindelse med anmeldelse af krav og tilgodehavender m.v.

Det er dermed ikke selve dødsfaldet, der anmeldes på skifteportalen, men alene krav og tilgodehavender m.v. Hvis der sker et dødsfald i udlandet af en person, der fremgår af CPR, vil skifteretten blive orienteret som i dag, og krav og tilgodehavender m.v. til det relevante dødsbo vil skulle indmeldes på skifteportalen.

Finans Danmark anfører, at det bør afklares, om alle dødsboer vil blive oprettet i skifteportalen uanset bobehandlingstype, og hvilken betydning det har for processen for sagernes behandling. Finans Danmark finder det endvidere uklart, hvordan kreditorer, debitorer m.v. får besked om boets skifteform.

Den foreslåede ordning indebærer, at alle dødsboer uanset skifteform vil blive oprettet på skifteportalen. Det vil på portalen være muligt at se, om dødsboet er behandlet som boudlæg eller som insolvent bo. Domstolsstyrelsen har over for Justitsministeriet oplyst, at information om boets skifteform vil kunne indhentes på samme måde som i dag.

Finans Danmark finder det ikke klart, hvad proceduren vil være i de sager, hvor der på nuværende tidspunkt ikke foretages en anmeldelse af fordringer og andre krav efter den foreslåede § 10 a, stk. 1, herunder hvordan der bliver informeret om boets behandling og afslutning. Dertil er der behov for afklaring af, om man kan se, hvilken medarbejder der har foretaget anmeldelsen, og hvor længe efter et dødsbos afslutning man vil kunne tilgå den elektroniske sag.

Domstolsstyrelsen har over for Justitsministeriet oplyst, at Domstolsstyrelsen vil udstede en bekendtgørelse om anvendelsen af domstolenes digitale skifteportal, som bl.a. vil beskrive, hvordan krav og tilgodehavender m.v. anmeldes på portalen. Der ændres ikke på, i hvilke boer der skal indmeldes krav og tilgodehavender m.v. Der vil i øvrigt være en forespørgselsfunktion på portalen, hvor man kan anmode om oplysninger om boets kontaktperson, såfremt man har en retlig interesse heri.

Finans Danmark mener, der er behov for en afklaring af, i hvilken form kreditorer, debitorer m.v. modtager en kvittering ved anmeldelse.

De foreslåede lovændringer indebærer, at anmeldelse til skifteretten af krav og tilgodehavender m.v. fremover vil skulle ske digitalt på skifteportalen. Der lægges op til, at det samme vil gælde i forhold til indgivelse af oplysning om, at man er i besiddelse af afdødes aktiver. Skifteportalen er udviklet således, at kreditorer, debitorer m.v. modtager kvittering ved anmeldelse af krav og tilgodehavender m.v. på skifteportalen. Domstolsstyrelsen har over for Justitsministeriet oplyst, at denne kvittering vises som et skærmbillede på portalen og sendes som svar over en eventuel API-adgang.

Finans Danmark bemærker, at der er behov for, at bankernes ansatte, der er placeret i udlandet, også vil kunne tilgå portalen, selvom lovforslaget henviser til, at adgang til skifteportalen sker ved brug af MitID. Finans Danmark opfordrer til, at der findes en løsning i forhold til denne udfordring i forbindelse med skifteportalen.

Skifteportalen forudsætter anvendelse af personnummer og MitID eller tilsvarende løsning. Forudsætningerne for at få udstedt MitID er, at borgeren er fyldt 15 år, at borgeren har et dansk personnummer, og at borgeren kan legitimere sig fyldestgørende. Hvis en borger ikke har mulighed for at få MitID, og den pågældende ikke kan eller bør lade sig repræsentere af en anden, bør borgeren fritages fra at anvende skifteportalen. Hvis borgeren derimod opfylder betingelserne for at få MitID, men aldrig har fået det, kan dette ikke i sig selv begrunde fritagelse. Retten skal i så fald vejlede borgeren om at anskaffe sig MitID.

Justitsministeriet kan videre oplyse, at det følger af det EU-retlige effektivitetsprincip, at nationale regler ikke i praksis må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve rettigheder, der følger af EU-retten. Det betyder, at EU-/EØS-borgere og -virksomheder ikke kan pålægges obligatorisk selvbetjening, før den teknologiske udvikling muliggør dette.

Der vil således ikke kunne stilles krav om anvendelse af digital signatur som eksempelvis MitID, hvis en EU-/EØS-borger ikke kan få MitID eller anden relevant digital signatur. Der vil ligeledes ikke kunne stilles krav om anvendelse af skifteportalen, hvis en borger eller virksomhed fra et andet EU-/EØS-land i praksis ikke vil kunne anvende skifteportalen.

Lovforslaget overholder det EU-retlige effektivitetsprincip, idet den foreslåede undtagelsesordning sikrer, at der kan ske fritagelse fra anvendelsen af portalen, hvis særlige forhold taler herfor.

Derudover kan Justitsministeriet oplyse, at såfremt man anvender API-tilslutningen, gives adgangen via certifikater. Det indebærer, at også udenlandske medarbejdere ved en dansk bank eller anden virksomhed kan anvende skifteportalen, hvis der udvikles og anvendes API-adgang.

Finans Danmark mener, der er behov for større klarhed over, hvordan API-løsningen, der nævnes i lovforslaget, vil fungere, herunder om den svarer til den løsning mellem tinglysningsretten og kreditinstitutterne, der allerede er etableret.

Domstolsstyrelsen kan oplyse, at API-snitfladen er simpel, og at Domstolsstyrelsen vil udsende vejledninger og nærmere oplysninger om de tekniske specifikationer.

F&P opfordrer til, at det også bliver muligt at tilgå andre relevante oplysninger på skifteportalen, såsom skifteretsattester eller de oplysninger, der normalt fremgår heraf.

Domstolsstyrelsen har over for Justitsministeriet tilkendegivet, at de gerne undersøger mulighederne for at tilgå skifteretsattester på skifteportalen. Domstolsstyrelsen har samtidig bemærket, at det dog tidligst kan blive ved release 4 (dvs. forventeligt primo 2025), at en sådan videreudvikling af skifteportalen eventuelt vil kunne gennemføres.

Ældre Sagen mener, at fristen for at anmelde krav og tilgodehavender m.v. bør anses for overholdt, hvis man har anmeldt pr. papir eller e-mail inden udløbet af proklamafristen. Ældre Sagen savner i den forbindelse svar på, hvad konsekvenserne bliver, hvis borgeren sender dagen inden fristen, og skifteretten ikke kan nå at vejlede om at bruge portalen. Det er Ældre Sagens opfattelse, at fristen skal anses for overholdt i dette tilfælde. Ældre Sagen henviser i den forbindelse til den almindelige forvaltningsretlige regel om myndigheders videresendelsespligt.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 3, nr. 3, om et nyt kapitel 7 a i dødsboskifteloven, at fremsendelse af en fordring eller andet krav på papir eller e-mail til skifteretten eller boet ikke vil afbryde proklamafristen. Proklamafristen vil derfor ikke blive afbrudt, hvis borgeren sender krav og tilgodehavender m.v. til skifteretten uden om skifteportalen. Det vil fremgå af Statstidende, at anmeldelse af krav og tilgodehavender m.v. skal ske på domstolens digitale skifteportal. Justitsministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at foretage ændringer i lovforslaget.

Ældre Sagen spørger derudover, om en kontaktperson kan acceptere at modtage anmeldelse af krav og tilgodehavender m.v., eller om kontaktpersonen skal henviser til, at der skal ske anmeldelse via skifteportalen.

Hvorvidt anmeldelse skal ske til skifteportalen eller også kan ske til den, der varetager boets interesser, eksempelvis kontaktpersonen, afhænger af, hvilken type anmeldelse der er tale om. Den foreslåede ordning indebærer, at i tilfælde, hvor oplysning om besiddelse af afdødes aktiver indgives til skifte-

retten, vil dette skulle ske digitalt via skifteportalen. Meddelelse herom kan også gives til den person, som varetager boets interesser, dvs. til bobestyrelsen eller boets kontaktperson, uden om skifteportalen.

Kreditorer, der anmelder fordringer og andre krav i et dødsbo, vil med den foreslåede ordning skulle anvende den digitale skifteportal. Der vil således fremover ikke kunne ske anmeldelse af krav ved at sende et brev eller en e-mail til skifteretten eller til den person, der varetager boets interesser, eller ved at aflevere dette på skifterettens eller kontaktpersonens eller bobestyrelsens adresse.

Debitorer (skyldnere) skal som kreditorer, jf. ovenfor, anvende skifteportalen, hvis de ønsker at oplyse skifteretten om et tilgodehavende, der tilfalder boet. Debitorer vil dog fortsat kunne anmelde tilgodehavender til den person, der varetager boets interesser, uden om skifteportalen

Hvis der er tale om anmeldelse af fordringer og andre krav, skal kontaktpersonen således henvises til, at kravet m.v. skal indmeldes på skifteportalen, da det kun er krav m.v., der er indmeldt her, der vil afbryde proklamafristen. Fremsendelse af en fordring eller andet krav på papir eller e-mail til skifteretten eller boet afbryder ikke proklamafristen.

Færøernes Landsstyre tager til efterretning, at lovforslagets § 3 om skifteportalen ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Færøerne, såfremt de færøske myndigheder anmoder herom.

III. Lovforslaget

Den foreslåede lovtekst er på baggrund af de indkomne høringssvar ændret således, at lovforslagets §§ 1 og 2 om henholdsvis antallet af højesteretsdommere og sammensætningen af Domstolsstyrelsens bestyrelse nu foreslås at træde i kraft den 1. juni 2022, og at justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovforslagets § 3 om skifteportalen. Der henvises til lovforslagets § 4, stk. 1 og 2.